MAHARASHTRA ACT No. I OF 1962.

TO [P]ROVIDE FOR UNIFORMITY IN THE APPLICATION OF THE [COTT]ON [GI]NNING AND PRESSING FACTORIES ACT, 1925 TO THE [WHO]LE OF THE STATE OF MAHARASHTRA AND TO FURTHER AMEND [THE] ACTS SO UNIFORMLY APPLIED.

सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १.

[[राष्ट्रप]ति यांची संमति मिळाल्यानंतर 'महाराष्ट्र राजपत्रांत' दिनांक फेब्रुवारी १९६२ रोजीं प्रथम (इंग्रजींत) प्रसिद्ध केलेला.]

[कापस]ाची [सरक]ी काढण्याच्या आणि कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत अधिनियम, १९२५, हा स[र्व] महाराष्ट्र राज्यास लागू करतांना, त्यांत एकसूत्रता आणण्याची तरतूद करणाबाबत आणि अशा रीतीनें एकसूत्रपणें लागू केलेल्या त्या अधिनियमांत आणखी सुधारणा करण्याबाबत अधिनियम.

ज्याअर्थी, कापसाची सरकी काढण्याच्या आणि कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत अधिनियम, [१९२५,] हा सर्व महाराष्ट्र राज्यास लागू करतांना, त्यांत एकसूत्रता आणण्याची तरतूद करणें [य]ा कारणाीं, उक्त अधिनियमांत, तो राज्याच्या एखाद्या भागासच लागू असतांना ज्या [कोण्त्य]ाहि विवक्षिअधिनियमान्वयें सुधारणा करण्यांत आली असेल ते अधिनियम राज्यांत सर्वत्र [लागू क]रणें इष्ट आ[हे];

[आ]णि ज्याअर्थी सबंध राज्यास अशा रीतीनें एकसूत्रपणें लागू करण्यांत आलेल्या उक्त [अधिनि]यमांत याकाणीं पुढें दिलेल्या कारणांसाठीं आणखी सुधारणा करणें इष्ट आहे;

[त्य]ाअर्थी, भार[त] गणराज्याच्या बाराव्या वर्षी, याद्वारें, पुढीलप्रमाणें अधिनियम करण्यांत [येत] आहे :—

१. (१) [य]ा अधिनियमास, कापसाची सरकी काढण्याच्या आणि कापूस दाबण्याच्या कार-[खा]न्यांबाबत (एक व्याप्ति व सुधारणा यासाठीं महाराष्ट्र तरतूद) अधिनियम, १९६१, असें म्हणावें. — लघु संज्ञा व प्रारंभ.

(२) तो, [स]रकार राजपत्रांत अधिसूचना प्रसिद्ध करून जी तारीख नेमून देईल त्या तारखेस अंमलांत [येईल].

२. कापसाच[ी स]रकी काढण्याच्या आणि कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत अधिनियम, १९२५, हा मह[ाराष्ट्र] राज्यांत सर्वत्र एकसूत्रपणें लागू करण्याची तरतूद करण्याच्या कारणासाठीं, [य]ा अनुसूचीचा भाग[ा]त नमूद करण्यांत आलेले (सदरहू अधिनियम महाराष्ट्र राज्याच्या फक्त मुंबई [क्षेत्र]ास लागू [अस]तांना त्यांत ज्यान्वयें सुधारणा करण्यांत आलेली आहे असे) अधिनियम, याद्वारे महाराष्ट्र र[ाज्य]ाच्या उरलेल्या भागास लागू करण्यांत येत आहेत आणि ते अशा रीतीनें लागू करण्यांत आल[्या]मुळें त्या उरलेल्या भागांतसुद्धां अंमलांत असतील ; आणि तदनुसार,— — सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२, यांत सुधारणा करणारे विवक्षित अधिनियम सबंध राज्यास लागू करणें.

(अ) अनुसूची भाग २ यांत नमूद करण्यांत आलेल्या विधींपैकीं प्रत्येक विधीन्वयें केलेल्या सर्व सुधारणा ह्या (केलेल्या किंवा करणें राहून गेलेल्या गोष्टींच्या बाबतींत असेल त्यांतें खेरीजकरून) अंमलांत असण्याचें बंद होईल, आणि त्या रद्द होतील, आणि

(ब) कापसा[च्या] सरकी काढण्याच्या आणि कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत अधिनियम, [१९२]५, हा अनु[सूची]चा भाग १ यांत नमूद केलेल्या अधिनियमांन्वयें सुधारण्यांत आला आहे [असा] रा[ज्य]ांत सर्व[त्र] समजण्यांत आलें पाहिजे.

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम ३-अ ची सुधारणा.

३. कलम २ अन्वयें राज्यांत सर्वत्र एकसूत्रपणें लागू करण्यांत आ, कापसाची सरकी काढण्याच्या आणि कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत अधिनियम, १९ (ज्यास यांत यापुढे "मुख्य अधिनियम" असें म्हटलें आहे), याचें कलम ३-अ, पोट-कलम (मधील स्पष्टीकरण ऐवजीं पुढील स्पष्टीकरण दाखल करण्यांत यावें :—

"स्पष्टीकरण.—जर,—

(अ) कापसांत साधारणपणें ओलसरपणाचें जें प्रमाण असू शकतें त्याहून अधिक प्रमाणांत त्यांत ओलसरपणा असेल, किंवा

(ब) अशा कापसांत बुद्धिपुरस्सर पाणी घातल्यामुळें त्यांत घट्ट गोळे झाले आहेत किंवा त्याचे तुकडे झाले आहेत असें विहित केलेल्या प्राधिकाऱ्यानें योग्य रीतीनें प्रमाणपत्र दिलें असेल तर,—

—,या कलमाच्या कारणांकरितां अशा कापसांत पाणी घातलें आहे असें समजण्यांत येईल.

कंडिका (अ) च्या कारणांसाठीं, कोणत्याहि विशिष्ट प्रमाणांत [illegible] कापसांत सामान्यत: ओलसरपणाचें प्रमाण म्हणजे, असा कापूस ज्या ठिकाणीं किंवा ज्या अनेक ठिकाणीं किंवा ज्या ठिकाणाकडे किंवा ठिकाणांकडे आणि वर्षाच्या ज्या हंगामांत तोडण्यांत, [illegible] करण्यांत, सांठविण्यांत, नेण्यांत, सरकी काढून ठेवण्यांत आला असेल किंवा त्याच्या गांसडी बांधण्यांत आल्या असतील तें ठिकाण किंवा अशीं अनेक ठिकाणें व असा हंगाम विचारांत घेऊन अशा कापसांत जें ओलसरपणाचें प्रमाण वाजवीरीत्या असणें संभवनीय असेल तें प्रमाण होय; एखाद्या विशिष्ट प्रमाणांत असलेल्या अशा कापसांत सर्वसाधारणपणें ओलसरपणाचें जें प्रमाण असू शकेल त्याबद्दल आणि त्या कापसांत असलेल्या ओलसरपणाच्या प्रमाणाबद्दल विहित केलेल्या प्राधिकाऱ्यानें दिलेलें प्रमाणपत्र हें, तद्विरुद्ध सिद्ध करण्यांत येईपर्यंत, या बाबतींतील पुरावा असेल ; प्रथम निर्दिष्ट करण्यांत आलेल्या प्रमाणापेक्षां दुसरें प्रमाण अधिक होत असेल तर अशा कापसांत सर्वसाधारण प्रमाणापेक्षां अधिक ओलसरपणा आहे, या बाबद्दल, असें प्रमाणपत्र तद्विरुद्ध सिद्ध करण्यांत येईपर्यंत, पुरावा म्हणून असेल.".

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम ३-ब ची सुधारणा.

४. मुख्य अधिनियमाचें कलम ३-ब, पोट-कलम (१) यांत, "[illegible] त्यानें या बाबतींत अधिकृत केलेल्या कोणत्याहि गॅझेटेड अधिकाऱ्यास" या शब्दांऐवजीं, "[illegible] त्यानें या बाबतींत अधिकृत केलेल्या (जो विहित करण्यांत येईल त्या दर्जाहून कमी दर्जाचा सरकारी नोकर नसेल अशा) कोणत्याहि सरकारी नोकरास" हा मजकूर दाखल करण्यांत यावा.

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम ३-क ची सुधारणा.

५. मुख्य अधिनियमाचें कलम ३-क, यांत, पोट-कलम (१) मध्यें कोणत्याहि गॅझेटेड अधिकाऱ्यास अधिकृत करण्याचा" या शब्दांऐवजीं, "विहित करण्यांत येईल त्या दर्जाहून कमी दर्जाचा नसेल अशा कोणत्याहि सरकारी नोकरास अधिकृत करण्याचा" हे शब्द दाखल करण्यांत यावेत.

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम ४ ची सुधारणा.

६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४ मध्यें,—

(अ) पोट-कलम (१) मधील, "दाबण्यांत आलेल्या प्रत्येक [illegible]" या शब्दांऐवजीं "सांठा करण्यांत आलेल्या किंवा दाबण्यांत आलेल्या प्रत्येक गांसडीवर" हे शब्द दाखल करण्यांत यावेत ;

(ब) पोट-कलम (२) मधील, "कोणतीहि गांसडी हलविली असेल [illegible]" या शब्दांऐवजीं, "कोणत्याहि गांसडीचा सांठा करण्यांत आला असे अशी गांसडी [illegible] हलविण्यांत आली असेल" हे शब्द दाखल करण्यांत यावेत.

PART VIII] M

७. मुख्य अ[illegible]
राज्याच्या मुंबई प्र[illegible]

८. मुख्य अधिनि[illegible]
(अ) पोट-कल[illegible]
(१) "पो[illegible]
"पोट-कलम ([illegible]
करण्यांत यावेत.
(२) "किं[illegible]
(ब) पोट-कलम[illegible]

९. मुख्य अधिनिय[illegible]
(अ) "अशा का[illegible]
कापूस दाबण्याच्या [illegible]
शब्द दाखल करण्यांत [illegible]
(ब) "प्रेस हाऊस[illegible]
मध्यें (यांत कापसाचा[illegible]
होतो)" हे शब्द दा[illegible]

१०. मुख्य अधिनियमा[illegible]
(१) पोट-कलम ([illegible]
(अ) कंडिका ([illegible]
"(अग) कल[illegible]
नोकराचा दर्जा ; [illegible]
(ब) कंडिका (क)
(अ) उप-कंडिक[illegible]
"(एक) ज्य[illegible]
च्या कंडिका (दोन[illegible]
(ब) उप-कंडिका[illegible]
(दोन) ते (चार) [illegible]
(क) पोट-कलम ([illegible]
"ह्या अधिनियमा[illegible]
तितक्या लवकर, राज्य[illegible]
इतक्या मुदतीसाठीं ठेव[illegible]
आले असतील त्या अधि[illegible]
त्यांत जे फेरफार करील[illegible]

७. मुख्य अधिनियमाचें कलम ५ यांत, पोट-कलमें (२) व (४) यांमधील, "महाराष्ट्र राज्याच्या मुंबई प्रदेशांत" या शब्दांऐवजीं, "राज्यांत" हे शब्द दाखल करण्यांत यावेत.

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम ५ ची सुधारणा.

८. मुख्य अधिनियमाचें कलम ५-ब यांत,—

(अ) पोट-कलम (२) मधील,—

(१) "पोट-कलम (१) अन्वयेंच्या अधिसूचनेंत निर्दिष्ट केलेल्या" या शब्दांऐवजीं, "पोट-कलम (१) अन्वयें अधिसूचित केलेल्या आदेशांत निर्दिष्ट केलेल्या" हे शब्द दाखल करण्यांत यावेत.

(२) "किंवा डेप्युटी कमिशनर" हे शब्द वगळण्यांत यावेत.

(ब) पोट-कलम (३) मधील, "किंवा डेप्युटी कमिशनर" हे शब्द वगळण्यांत यावेत.

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम ५-ब ची सुधारणा.

९. मुख्य अधिनियमाचें कलम ९ यांत, पोट-कलम (२) मधील,—

(अ) "अशा कापूस दाबण्याच्या प्रत्येक कारखान्याच्या मालकानें" या शब्दांऐवजीं, "अशा कापूस दाबण्याच्या किंवा कापसाची सरकी काढण्याच्या प्रत्येक कारखान्याच्या मालकानें" हे शब्द दाखल करण्यांत यावेत ;

(ब) "प्रेस हाऊसमध्यें" या शब्दांऐवजीं, "यथास्थिति, प्रेस हाऊसमध्यें किंवा जिन हाऊस-मध्यें (यांत कापसाचा सांठा करण्यासाठीं उपयोगांत आणलेल्या कोणत्याहि ठिकाणाचा समावेश होतो)" हे शब्द दाखल करण्यांत यावेत.

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम ९ ची सुधारणा.

१०. मुख्य अधिनियमाचें कलम १३ यांत,—

(१) पोट-कलम (१) मध्यें,—

(अ) कंडिका (अग) ऐवजीं, पुढील कंडिका दाखल करण्यांत यावी :—

"(अग) कलमें ३-ब आणि ३-क यांचें पोट-कलम (१) च्या कारणासाठीं सरकारी नोकराचा दर्जा ;"

(ब) कंडिका (क) मध्यें,—

(अ) उप-कंडिका (एक) पूर्वी पुढील कंडिका दाखल करावी :—

"(एक) ज्या शर्तीस अधीन राहून एखादा कारखाना, कलम ५-ब, पोट-कलम (१) च्या कंडिका (दोन) व (तीन) याच्या अंमलांतून वगळण्यांत येईल त्या शर्ती विहित करणें,"

(ब) उप-कंडिका (एक) ते (तीन) यास त्या कंडिकेच्या अनुक्रमें उप-कंडिका (दोन) ते (चार) असे नवीन क्रमांक देण्यांत यावे ;

(क) पोट-कलम (३) ऐवजीं पुढील पोट-कलम दाखल करावें :—

"ह्या अधिनियमान्वयें राज्य सरकारनें केलेले सर्व नियम, ते करण्यांत आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढें तीस दिवसांपेक्षां कमी नसेल इतक्या मुदतीसाठीं ठेवले पाहिजेत आणि ते, ज्या अधिवेशनांत ते अशा रीतीनें ठेवण्यांत आले असतील त्या अधिवेशनांत किंवा त्याच्या लगतनंतरच्या अधिवेशनांत राज्य विधानमंडळ त्यांत जे फेरफार करील व राजपत्रांत प्रसिद्ध करील त्या फेरफारांस अधीन असतील.".

सन १९२५ चा अधिनियम क्रमांक १२ याच्या कलम १३ ची सुधारणा.

११. (१) अनुसूचीच्या भाग २ मध्यें निर्दिष्ट केलेले विधि कलम २ अन्वयें रद्द करण्यांत आल्यामुळें—

(अ) अशा रीतीनें रद्द झालेल्या कोणत्याहि विधींच्या पूर्वींच्या अंमलास किंवा त्यान्वयें योग्य रीतीनें केलेल्या किंवा करूं दिलेल्या कोणत्याहि गोष्टींस ;

(ब) अशा रीतीनें रद्द झालेल्या कोणत्याहि विधीन्वयें संपादन केलेल्या, प्राप्त झालेल्या किंवा पत्करलेल्या कोणत्याहि हक्कास, विशेषाधिकारास, बंधनास किंवा जबाबदारीस, किंवा

(क) अशा रीतीनें रद्द झालेल्या कोणत्याहि विधींच्या उपबंधापैकीं कोणत्याहि उपबंधाविरुद्ध केलेल्या कोणत्याहि अपराधाच्या संबंधांत झालेली कोणतीहि शास्ति, केलेली जप्ती किंवा शिक्षा हीस, किंवा

(ड) वर सांगितल्याप्रमाणेंचा असा कोणताहि हक्क, विशेषाधिकार, बंधन, जबाबदारी, शास्ति, जप्ती किंवा शिक्षा यासंबंधींच्या कोणत्याहि चौकशीस, वैध कारवाईस किंवा उपाययोजनेस,

बाध येणार नाहीं आणि जणूं हा अधिनियम संमत झाला नव्हता असें समजून अशी कोणतीहि चौकशी, वैध कारवाई किंवा उपाययोजना, दाखल करतां येईल, चालूं ठेवतां येईल किंवा अंमलांत आणतां येईल आणि अशी कोणतीहि शास्ति, जप्ती किंवा शिक्षा करतां येईल.

(२) पूर्ववर्ती पोट-कलमास अधीन राहून, अशा कोणत्याहि विधीन्वयें केलेली कोणतीहि गोष्ट किंवा केलेली कोणतीहि उपाययोजना (यांत दिलेलें, नाकारलेलें, तहकूब केलेलें किंवा रद्द केलेलें कोणतेंहि लायसेन्स, दिलेलीं प्रमाणपत्रें, सादर केलेलीं पत्रकें, संकलित केलेलीं निवेदनें किंवा काढलेल्या अधिसूचना, दिलेले आदेश, केलेले नियम, दिलेलीं अधिकारपत्रें किंवा वस्तुंच्या केलेल्या जप्त्या यांचा समावेश होतो) मुख्य अधिनियमाच्या तत्सम उपबंधान्वयें केलेली आहे असें समजलें पाहिजे आणि मुख्य अधिनियमान्वयें केलेल्या कोणत्याहि गोष्टीद्वारें किंवा उपाययोजनेद्वारें तींत बदल करण्यांत, ती रद्द करण्यांत किंवा सुधारण्यांत येईपर्यंत, ती त्याप्रमाणें अंमलांत असण्याचें चालू राहील.

अनुसूचि.

(कलम २ पहा.)

भाग १.

अनुक्रमांक.	अधिनियम.	लागू केलेले उपबंध.
१	२	३
१	कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत (मुंबई सुधारणा) अधिनियम, १९३६ (सन १९३६ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ४).	कलम १(२) खेरीज करून संपूर्ण उपबंध.
२	कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत (मुंबई सुधारणा) अधिनियम, १९३८ (सन १९३८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक २०).	संपूर्ण.
३	मुंबईचा विधि रद्द करण्याबाबत व त्यांत सुधारणा करण्याबाबत अधिनियम, १९४९ (सन १९४९ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ५३).	कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत अधिनियम, १९२५, याच्या सुधारणेशीं अधिनियमाचा जेथवर संबंध असेल तेथवर तो अधिनियम.
४	कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत (मुंबई सुधारणा) अधिनियम, १९५६ (सन १९५६ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक २७).	संपूर्ण.

भाग २.

राज्याच्या विदर्भ व हैदराबाद क्षेत्रांस लागू असलेला कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत अधिनियम, १९२५, यांत ज्या विधीद्वारें सुधारणा करण्यांत आली ते विधि.

१. कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत (मध्यप्रांत व वऱ्हाड सुधारणा) अधिनियम, १९३६ (सन १९३६ चा मध्यप्रांत व वऱ्हाडचा अधिनियम क्रमांक २४);

२. मध्यप्रांत व वऱ्हाडचा, कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत (सुधारणा) अधिनियम, १९४७ (सन १९४७ चा मध्यप्रांत व वऱ्हाडचा अधिनियम क्रमांक १३); आणि

३. कापसाची सरकी काढण्याच्या व कापूस दाबण्याच्या कारखान्यांबाबत (हैदराबाद सुधारणा) अधिनियम, १९५४ (सन १९५४ चा हैदराबाद अधिनियम क्रमांक ३३).

(True translation)

P. S. THORAT,
Examiner of Books and Publications, Bombay.

MAHARASHTRA ACT No. II OF 1962.

THE BOMBAY TENANCY AND AGRICULTURAL LANDS (VIDARBHA REGION AND KUTCH AREA) (AMENDMENT) ACT, 1961.

महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या पुढील अधिनियमांस राष्ट्रपति यांची संमति दिनांक ८ फेब्रुवारी १९६२ रोजीं मिळालेली असल्यामुळें तो याद्वारें सर्व लोकांच्या माहितीसाठीं प्रसिद्ध करण्यांत येत आहे :—

बी. पी. दलाल,
महाराष्ट्र सरकारचे सचिव,
विधि व न्याय विभाग.